

Nr 849

Av herr Nyman, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 101, angående långtidsplan för det statliga utvecklingsbiståndet m. m.*

(Lika lydande med motion nr 1098 i Andra kammaren)

Jordens befolkning stiger med ca 2,5 % årligen och livsmedelsproduktionen med ungefär 1 %. Den konventionella livsmedelsproduktionen kan enligt all sakkunskap f. n. icke hålla jämna steg med befolkningstillväxten. Om världen icke skall tvingas bevittna en hungerkatastrof av oanade mått måste nya näringskällor skapas. Särskilt är behovet av protein synnerligen stort.

Framställningen av näringsämnen är ett av de områden där verkningarna av biologisk forskning skulle för mänskligheten kunna bli till största nytta. Inom den internationella forskningen har stor uppmärksamhet redan ägnats möjligheterna att lösa näringstillförseln till jordens befolkning i och med introducerandet av mikrobiella metoder i industriell skala för framställning av föda. Det är för tillfället tre produkter som intresserar mest, nämligen jäst, encelliga alger och aminosyror.

Det finns redan syntetiska livsmedel som alla baseras på spunnen proteinfiber. De industriella avfallsprodukterna kan även användas som utgångsmaterial för framställning av syntetiska livsmedel i stället för att nu ofta skapa föroreningsproblem.

Det går också att odla mikroorganismer i de paraffinrika föreningar med hög molekylarvikt som man kan dra ut ur stenkolstjära. Lyckade försök har i USA också gjorts med petroleumprodukter och metan. Protein- och kaloriförsörjningen för världens svältande befolkning kan komma att lösas, men det kräver insatser av stora mått, kanske lika stora som länderna i dag är villiga att satsa på sina krigsrustningar. Frågan är vad vårt land och folk kan och vill göra.

SIDA har hitintills sett som en av sina största biståndsuppgifter att verka för familjeplanering i u-länderna och tycks nu få ökat gehör ute i världen för denna tanke som ett viktigt medel mot världssvälten.

Nästa stora insats, bortsett från övriga värdefulla projekt, vore att undersöka vilka möjligheter vårt land har att med bioteknologiska metoder främja forskningen och framställningen av nya näringsmedel och därmed s. a. s. från två håll verka för att avvärja en hungerkatastrof.

I propositionen nr 101 angående långtidsplan för det statliga utvecklingsbiståndet m. m. framhåller departementschefen: »Den forskning SIDA avser att ge sitt stöd skall vara målinriktad och beröra familjeplanering och näringsförsörjning . . .

Forskning förekommer nu, förutom på familjeplaneringsområdet, i fråga om *nutritions- och livsmedelsproduktion*. Vidare utreds utformningen av *insatser inom mikrobiologin*. Företrädare för denna vetenskap har uttalat sitt intresse för en målinriktad forskning med nära anknytning till fältverksamheten.

För budgetåret 1968/69 beräknar SIDA medel för forskning inom mikrobiologi och bioteknik inklusive födoämneslagring med 1,5 milj. kr.»

Det synes mig som vårt lands insats för ökad forskning och utvecklingsarbete för proteinframställning på såväl mikrobiell väg som på annat sätt, t. ex. genom avfettat fiskprotein koncentrat, odling av alger etc., borde i en långtidsplan för det statliga utvecklingsbiståndet få samma vikt och satsning som t. ex. familjeplaneringen. Jag tror att vårt land genom sin utvecklade forskning och kemiska industri har stora förutsättningar därför.

Med hänvisning till vad som ovan anförts anhåller jag,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att de ekonomiska, tekniska och organisatoriska förutsättningarna för en intensifierad bioteknologisk forskning och ett ökat utvecklingsarbete för framställning av protein på mikrobiell väg och på andra vägar utredes, samt

att i långtidsplanen för det statliga utvecklingsbiståndet medel inräknas för nämnd forskning och utveckling och att i SIDA:s målsättning forskning och utvecklingsarbete för proteinframställning i likhet med familjeplanering blir en av huvuduppgifterna.

Stockholm den 3 april 1968

Sven Nyman (fp)
